



Posudek školitele na diplomovou práci Bc. Michaely Klapkové „Demografické stárnutí dle standardních a alternativních ukazatelů ve vybraných státech Evropy a jejich regionální diferenciaci na úrovni NUTS2“

Rozsah práce

Práce se rozkládá na 65 číslovaných stranách, z toho samotná textová část na 54 stranách. Rozsah práce je sice na nižší hranici doporučeného rozsahu, avšak k práci náleží navíc dvanáct příloh.

Volba tématu

Téma práce je jednak originální, jelikož ani školiteli není známa jiná práce tohoto typu v české odborné literatuře, která by takto nejprve metodologicky a následně aplikačně představovala alternativní ukazatele pro hodnocení procesu stárnutí obyvatelstva. Téma práce je samozřejmě také vysoce aktuální s ohledem na proces demografického stárnutí, který se týká většiny demograficky vyspělých zemích.

Cíl práce a jeho naplnění

Hlavním cílem práce byla „...prezentace alternativních možností měření procesu demografického stárnutí i snaha o zhodnocení některých zákonitostí ve vztahu standardních a alternativních ukazatelů a vývoje regionální diferenciaci těchto typů ukazatelů v regionech Evropy“. Domnívám se, že cíl práce byl naplněn.

Struktura práce

Práce má standardní strukturu, text je rozdělen do pěti kapitol včetně *Úvodu* a *Závěru*. Úvodní kapitola zdůvodňuje výběr tématu a stanovuje vstupní hypotézy, které byly zformulovány na základě studia dostupné literatury. Druhá kapitola je dle mého názoru nejpřínosnější částí práce. Nejprve autorka ve velmi dobře zpracované diskusi s literaturou seznamuje s procesem demografického stárnutí a s myšlenkou zavedení alternativních ukazatelů pro měření tohoto procesu. Následně jsou zpracovány metody zpracování a analýzy dat a představeny datové zdroje. Další dvě kapitoly jsou analytického, resp. aplikačního rázu, kdy nejprve jsou porovnány vývoje demografického stárnutí podle standardních a alternativních ukazatelů v Německu, Švédsku a Česku za období 2000–2013, posléze je přistoupeno ke studiu regionální diferenciaci ukazatelů demografického stárnutí v regionech NUTS2 ve vybraných státech Evropy. Závěr práce se snaží shrnout získané poznatky a svým způsobem verifikovat vstupní hypotézy.

Práce s literaturou

Práce s literaturou je na velmi dobré úrovni – autorka prostudovala značné množství tuzemské i zahraniční literatury, přičemž v teoreticko-metodologické části poměrně dobře získané poznatky přenáší do kapitol, které seznamují se zavedením a výpočtem alternativních ukazatelů demografického stárnutí. Zápis citací v textu i bibliografických záznamů v závěrečném seznamu odpovídá základním pravidlům.

Metodologické postupy

Práce je svým způsobem metodologicko-aplikační, seznamuje s ne příliš používanými koncepty pro hodnocení demografického stárnutí, přičemž následně tyto metody používá na reálných hodnotách. V rámci sledování regionální diferenciaci pak autorka používá další standardní statistické ukazatele pro měření variability sledovaných hodnot v čase a prostoru. Uvedené postupy jsou dle mého názoru použity korektně.

Přínosy práce

Největší přínos práce vidím především v jakémsi souhrnném představení alternativních ukazatelů pro měření demografického stárnutí, a to včetně příslušné diskuse s literaturou.

Zásadní připomínky k práci

Domnívám se, že autorka mohla více zúročit své znalosti a schopnosti pro zpracování tohoto tématu, a to především v analytické, resp. aplikační části práce, která svým způsobem je převážně pouze deskriptivní povahy. U sledování regionální variability a porovnání standardních a alternativních ukazatelů mohlo být využito dalších statistických, ale i např. geostatistických metod pro sledování regionálních rozdílů, které by práci dodaly další rozměr.

Grafické prvky a přílohy

Práce je po grafické stránce dobře zpracovaná. Jediná malá výtka směřuje ke zpracování map, kdy by bylo vhodnější jednak lépe umístit měřítko mapy a použít možná ještě lepší kartografické zobrazení.

Formální stránka

Po formální stránce je diplomová práce zpracována dobře – práce je přehledná, dobře strukturovaná a vyskytuje se minimum typografických chyb.

Jazyková stránka

Autorka nemá výraznější problém s psaním odborného textu, práce je čtivá a bez gramatických chyb.

Další hodnocení

Jedná se o zajímavou práci, přinášející poměrně nové poznatky ze světové demografické literatury. Ačkoliv se domnívám, že autorka zdaleka nevyužila svůj potenciál, tak lze konstatovat, že práce splňuje nároky na práce tohoto typu a proto

navrhuji přijmout překládanou diplomovou práci k obhajobě.



RNDr. Luděk Šídlo, Ph.D.

Praha 2015-09-04